

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

* 2012 m. rugsėjo 28 d. *

Kuriamas filmas apie Dzūkijos partizanų vadą Vaclova Voveri-Žaibą

„Žaibas – Dzūkijos legenda“

Vienas žiauriausių 20 amžiaus budelių Josifas Stalinas sakė, kad norint sunaikinti valstybę, pirmiausia reikia sugriauti jos gyventojų pasidžiavimą savo tautos praeitimi. Todėl nestebina, kad nesenai Algirdo Paleckio pakviesta Rusijos dienraščio „Komsomolskaja pravda“ žurnalistė Galina Sapožnikova, siejama su Rusijos žvalgybos tarnybomis, per konferenciją Lietuvoje aiškino, kaip mūsų krašte reikia kovoti su partizaniniu karo atminimu.

Interneto svetainėje „www.youtube.com“ galima surasti visą eilę Maskvos finansuotų dokumentinių filmų ginkluotosios rezistencijos Lietuvoje tematika: „Litovskije liesnyje bratja“, „Litovskaja golgota“ ir panašū. Tačiau jie sukurti tendencinės, kad falsifikuotų istoriją,

kad kovą prieš okupantą patiektų kaip pilietinį karą ar klasiu kovą. Suprantama, kad Lietuva pralaimi propagandinių karą, bet esmė – ne vien propagandoje. Dirbu agentūroje, administruojančioje europinę paramą. Čia dirba daug jaunų žmonių. Kai jaučiai merginai pasakiau, kad apsirengusi odine striuke ji panaši į čekistę, ši nustebusi paklausė: „O kas tie čekistai?“ Tuomet paklausiau, ar ji žino, kas buvo stribai? Mergina papurtė galvą.

Taigi mūsų jaunoji karta nežino didvyriškos Lietuvos partizanų kovos su barbariškiausiu sovietiniu okupantu istorijos, nežino ir tų idealistų partizanų, paaukojusių savo jaunas gyvybes, kad šie jaučiai dabarties žmonės galėtų gyventi laisvi, kad mūsų Tėvynė Lietuva sugrižtų ten, kur buvo visada – į Europą.

(keliamas į 5 psl.)

Stovi (iš kairės): apygardos štabo viršininkas Mykolas Petrauskas-Aras, Geležinio vilko grupės vadas Vaclovas Voveris-Žaibas, Dzūkų rinktinės štabo Svietimo ir spaudos skyriaus viršininko pavaduotojas Juozas Puškorius-Girinis, Dainavos apygardos vadas kpt. Dominykas Jėčys-Ažuolis, apygardos vado pavaduotojas, Merkio rinktinės vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas, apygardos štabo pagalbininkas Vaclovas Kavaliauskas-Juodvarnis, Vaidoto grupės būrio vadas Jonas Kučinskas-Spyruoklis, apygardos štabo Ryšių skyriaus viršininkas Kostas Simelevičius-Gandras. Priklaupė: Merkio rinktinės 3-iojo bataliono vado pavaduotojas Jonas Jakubavičius-Rugys, Margio grupės vadas Vytautas Subačius-Klevas, Vaidoto grupės vadas Juozas Petraška-Lapaitis, Geležinio vilko grupės štabo viršininkas Lioginas Baliukevičius-Dzūkas. Guli: Margio grupės būrio vadas Stasys Raklevičius-Myslinčius, Merkio rinktinės vado pavaduotojas Albertas Perminas-Jūrininkas. Dainavos apygardos vadų sąskrydis Punios šile 1947 metų balandžio 22–24 dienomis

Pašventinta atminimo lenta

Sovietų sąjungai antrą kartą okupavus Lietuvą, prasidėjo partizaninis karas. Okupantui priešinosi dauguma Lietuvos gyventojų: iš pradžių dalyvaudavo ginkluotoje partizaninėje kovoje, vėliau – tylioje rezistencijoje.

Liepos 29 dieną po pamaldų Utenos rajono Pakalnių Šv. Trejybės bažnyčioje buvo pašventinta paminklinė atminimo lenta, kurioje išrašyti 43 Laisvės kovotojų – Pakalnių krašto ginkluotos rezistencijos dalyvių – pavardės. Visi jie kovėsi už save, artimuosius, Lietuvos nepriklausomybę. Jie didvyriai, nes nesutiko būti svetimšalių vergais ir gynė Tėvynę iki garbingos žūties.

Atminimo lenta pašventinto Pakalnių parapijos klebonas kunigas Alfredas Puško. Tarp atminimo lentoje įamžintų partizanų – legendinės partizanas Antanas Kraujelis. Netoli nuo Pakalnių kaimo – A. Kraujelio tėviškė ir žūties vieta – Papiškių kaimas. Apie A. Kraujelio žygius, laisvės troškimą, meilę Tėvynei pasakojo partizano sesuo dr. Janina Šyvokienė.

Siltais prisiminimais apie savo tėvą partizaną Vincentą Paliukaitį dalijosi aktorė Regina Paliukaitytė. Apie ryžtingą šio krašto žmonių kovą už laisvę pasakojo LPKTS Utenos filialo pirmininkas Vincas Bliznikas. Iškilmėse dalyvavo atkurtos Vytauto apygardos partizanų vadas Juozas Dulskis.

Skambėjo partizaniškos dainos, atliekamos A. Driuko vadovaujamo buvusių po-

Atminimo lenta

Renginio dalyviai ir organizatoriai. Pakalniai. 2012 m. liepos 29 d.

Ši gražų, prasmingą renginį organizavo buvęs Lygumų vidurinės mokyklos istorijos mokytojas Jonas Kelevišius, dimisijos pulkininkas Vytautas Kelevišius ir buvęs Utenos melioracijos statybos valdybos generalinis direktorius Liuonius Purvinis, taip pat prisidėjo žuvusio partizano brolis Antanas Kezys.

Jonas KELEVIŠIUS

Nevarėnų baznyčios sventoriuje atstatytas paminklas partizanams

Agentui „Petrovui“ pranešus, jog Balėnų miške įvyks partizanų būrių susirinkimas, Telšių MGB, sutelkusi MGB kariuomenės 32 pulko kareivius ir Telšių, Varnių, Sedos, Plungės bei Mažeikių stribus, 1951 metų gegužės 9-ąją apsupo Balėnų mišką.

Nelygioje kovoje žuvo: Vytautas Laurinavičius-Šviesa, gimės 1929 metais, Stasys Lukšas-Voldemaras, gimės 1933 metais, Tadas Norkus-

Vėtra, gimės 1925 metais, Marijona Norkutė-Giraitė, gimusi 1923 metais, Valerija Norkutė-Smilgelė, gimusi 1927 metais, Kostas Paulauskas-Raketa, gimės 1925 metais, Vaclovas Razonas-Vitka, gimės 1921 metais, Stefanija Kozickaitė-Eglutė, gimusi 1928 metais, Antanas Bernotas-Lendrė, gimės 1928 metais, sunkiai sužeistas, palintas į nelaisvę, tą pačią dieną mirė.

(keliamas į 4 psl.)

Rugsėjo 28 d. (penktadienį) Kauno įgulos karininkų ramovėje (A. Mickevičiaus g. 19) Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga rengia šventę „O širdyje dar ne ruduo“, skirtą Tarptautinei pagyvenusių žmonių dienai paminietyi. **15 val.** Kauno „Vytorio“ katalikiškosios vidurinės mokyklos moksleivių muzikinis sveikinimas, **15.20 val.** svečių sveikinimai, **16 val.** Kristinos Siurbytės (sopranas), Mindaugo Jančausko (tenoras), Beatos Vingraitės (fortepijonas) koncertas.

Maloniai kviečiame dalyvauti.

Rugsėjo 22 dieną Vilniuje Tėvynės sąjungos–Lietuvos krikščionių demokratų partija pagaliau pristatė savąją 2012–2016 metų kadencijos Seimo darbų programą. Programa solidi, sudaranti beveik 200 puslapių ir apimanti visas mūsų valstybės gyvenimo sritis. Dar daugiau. Tai ne tik planuojamų darbų projektas, pavadintas gana ambicingai: „XVI Vyriausybės programa“, bet ir dabartinės, A.Kubiliaus vadovaujančios XV Vyriausybės darbų ataskaita. Joje pirmiausia apžvelgiami 2008–2012 metais nuveikti darbai, jiems skiriamā ir daugiausia dėmesio. Ir tai nėra kažkas keisto, juk TS-LKD partija praėjusių rinkimų metu gavo didžiausią rinkęjų pasitikėjimą.

Padarėme, kiek galėjome

Pristatydamas programą TS-LKD partijos pirmininkas, Ministras pirmininkas A.Kubilius, kaip visada, nuotaikingai pasidalino savo mintimis.

„Ateidamas čia ir galvadamas, kaip ir kuriuo pjūviu, kuriuo aspektu pradėti programos pristatymą, beveik atsitiktinai bevartydamas internetą ir mąstydamas surinkau paprastą skaičių – 2008-ųjų rugsėjo 22-oji. Ir ką gi pamaciau. Visagalis „Google“, viagalvis internetas pirmajam nuoroda parodė 2008 metų rugsėjo 22 dienos „Veido“ žurnalo numerį, išleistą lygiai prieš ketverius metus. Viršelyje užrašas – dramatiškas ir skambantis taip: „Ar mus nuplaus pasaulinės finansų krizės banga?“ Nessavaitė iki to, rugsėjo 15-ąją, subyréjo ketvirtasis pagal dydį JAV bankas „Lemon brothers“. Žinote, taip prasidėjo visa pasaulinė krizė. Po mėnesio mes laimėjome rinkimus. Pameinate mūsų sąrašo numerį 5? Su 5 numeriu mes laimėjome rinkimus. Ką padarysi, kad vėl ištraukėm 5 numerį. Ir vėl teks, matyt, elgtis taip pat, kaip prieš ketverius metus. Taigi prieš 4 metus laimėjome Seimo rinkimus ir prisiemėme didžiausią atsakomybės naštą. Šią atsakomybės naštą nešeime garbingai ir tikrai galime drąsiai žiūrėti rinkėjams į akis, o svarbiausia – sau, į savo sąžinės akis. Tikrai padarėme daug, padarėme kiek galėjome, gal ne tiek, kiek norėjome“, – sakė A.Kubilius.

Pristatydamas programą jis pabrėžė, kad ji skiriiasi nuo kitų partijų programų – jo nėra nė krislelio populizmo ir kitų partijų programoms bū-

dingo išskirtinio bendrybių skyriaus. Pavyzdžiui, „steigsimės naujas darbo vietas, rūpinsimės smulkiu ir vidutiniu verslu, stengsimės dėl pensininkų“ ir taip toliau. TS-LKD programoje atsakoma į klaušimus: ką paveldėjome, ką padarėme per ketverius metus ir ką padarysime. O svarbiausia, čia pateikiami aiškūs receptai, aiškūs veiksmų planai. Be abejo, mūsų programa gimsta iš XV Vyriausybės partysties ir yra ambicinga tėsti tai, kas yra svarbiausia.

Jis ypač pabrėžė, kad labiausiai vertėtų tėsti ir išlaidyti šalies finansų sistemos stabilumą, kuris 2008 metų pabaigoje ir 2009-aisiais leido užtikrinti lito stabilumą, tuo pačiu – pensijų mokėjimą laiku.

„Mes nežadame jokio populizmo. 1509 litų minimali alga – tai ne mūsų programa ir joje tokiai dalykų būti negali. Tikrai su tokiais dalykais nežaidėme ir nežaisime. Tvarkingi šalies finansai yra sveikos ekonomikos pagrindas – tokiai mūsų politiką vis labiau vertina ir mūsų verslas. Tai vertina ir tarptautinės rinkos, kuriose neseniai Finansų ministerija pasiskolino pigiau nei kitos Centrinės ir Ryto Europos šalys“, – tvirtino A.Kubilius.

Jis taip pat priminė, kad dažnai tenka girdėti esą konseruatoriai sugriovė ekonominę, kad nesirūpino verslu, tačiau Lietuvos ekonomika praėjusiais metais augo sparčiausiai visoje Europoje tarp visų Europos Sąjungos valstybių – beveik 6 procentais.

„Eksportas yra pasiekęs per 20 metų neregėtų aukštumą. Kaip jau sakiau, Davoso forumo organizatoriai kviečia skaityti paskaitas Graikijos ir Ispanijos atstovams, kaip mes tvarkėmės su krize. Kai matau tokį priešingą Lietuvos situacijos vertinimą viduje ir išorėje, galvoju, kad vienas iš dviejų yra neteisus – arba mūsų opozicija nesugeba adekvacių matyti, ką Lietuva pasiekė, arba tarptautiniai ekspertai yra šiek tiek žioploki“, – sakė A.Kubilius.

Turime siekti energetinės nepriklausomybės

A.Kubilius teigė, kad pri Valome nesustoti ir energetikos reikaluoose.

„Energetinė nepriklausomybė, kaip būtina salyga mūsų vartotojams gauti skaidrius, patikimus ir pigias energetines paslaugas, iš tikrujų tampa reali. Norint visiškai

pasiesti energetinės nepriklausomybės dar reikia ne mažai nuveikti, dar reikia laiko. Todėl nesustoti taip pat yra vienas iš privalomų dalykų. Elektros jungtys, sinchronizacija su Europos tinklais, Visagino atominė elektrinė, duju sektorius pertvarka, suskystintų duju terminalas, ginčai su „Gazprom“ Briuselyje – visa tai yra žingsniai pigiausios energetikos ir nepriklausomybės link“, – sakė A.Kubilius, pabrėždamas, kad tiems, kuriems svarbu išsaugoti savo monopolines privilegijas tiekiant dujas, elektrą ar šilumą, dešiniųjų pastangos pasiekti nepriklausomybę tikrai ne patinka ir jie deda daug vilčių į šiuos rinkimus.

Pasak Ministro pirmininko, šie rinkimai yra nepriklausomybės, esminio teisingumo, apsaugoto nuo didesnių savų ar svetimų interesų, šalies finansinio stabilumo, konkurencingos ekonomikos ir solidarios gerovės rinkimai: „Mes esame lūžio, virsmo taške, – kai Lietuva nesustabdoma ar nesustodama ties šiaisia rinkimais galės peržengti tą slenkštį, už kuriojokie laidai, jokie vamzdžiai ar interesai mūsų nesustabdys nuo tos ateities, kai mes konservatyviai modernizuodamiesi, tapsime normalia europietiška valstybe su labai stipriomis lietuviškomis šaknimis“.

Baigdamas A.Kubilius tvirtino, kad mes einame į modernios Lietuvos ateitį – į Lietuvą 2030-aisiais: „I švaresnę, teisingesnę valstybę su daugiau gerovės ir daugiau tarpusavio pasitikėjimo ir tikėjimo ateitimi. Tikėjimo, kad Lietuva tikrai bus sėkmės istorija, ir mes ją mylėsime netik todėl, kad jis mums yra pati brangiausia – mūsų kraujokraštas, bet ir dėl to, kad galėsime džiaugtis, jog ji yra sėkmės ir visų mūsų solidarios gerovės valstybė. Mes tikime Lietuva, todėl sakome labai paprastai: „Aš myliu Lietuvą!“ Todėl ir kartojame – kartu įveikėme krizę, kartu sukurime solidarią gerovę. Nesustokime“.

Socialinės politikos iššūkiai

Šiandien „Tremtinio“ skaitytojams pateikiame kai kurias buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams aktualias programos nuostatas, liečiančias socialinę, užsienio, švietimo politiką, krašto ir valstybės saugumą.

Kalbant apie socialinės politikos iššūkius 2012–2016

metais ir jų sprendimo planą, programoje ketinama ir toliau vykdyti aiškią ir skaidrią pensinio pobūdžio išmokų politiką. „Isigalėjusi tendencija, jog iš valstybės biudžeto nuolatos mokamos papildomas išmokos, kurios nėra pagrįtos jokiomis socialinio draudimo įmokomis, bus stabdoma. Neplėsime nukenčiusių asmenų valstybinių pensijų gavėjų grupių. Valstybinės pensijos ir rentas suskirstysime į skiriamas pagal profesiją (mokslininkai, pareigūnai ir kariniai, teisėjai, sportininkai, artistai ir kt.) ir statusą (daugiaavaikės motinos, garbės donorai, pasipriehinimo okupacijoms (rezistentijos) dalyviai-kariai savanoriai ir Laisvės kovų dalyviai ir kt.). Išmokas, mokamas atskirų profesijų asmenims, kaip papildomas garantijas įtrauksite į bendrą socialinio draudimo pensijų sistemą. Sudarysime galimybę gauti išmokas iki nustatyto pensinio amžiaus (pvz., kariams ar policijos pareigūnams, kurių draudėjas – valstybė), mokant pensijų socialiniam draudimui iš valstybės biudžeto didesnes įmokas“.

Kuriama nuosekliai istorinės atminties politikos strategija

Vertinant nuveiktus darbus užsienio politikos srityje akcentuojama, kad per ketvertą metų pakloti pamatai Lietuvos valstybės istorinės atminties politikos strategijai ir pradėta rūpintis deramu Lietuvos istorijos pristatymu pasauliui, adekvačiu totalitarių režimų nusikaltimų vertinimu visoje Europoje. Buvo inicijuotos diplomatų, istorikų, intelektualų diskusijos dėl Lietuvos istorinės atminties projektų koordinavimo; jos pagrindu pradėta kurti nuoseklią valstybės istorinės atminties politikos strategiją. Parengta knyga „Lietuvos istorija“, glaustai ir aiškiai pristatanti pasauliui Lietuvos praeitį. Artėjant pirmininkavimui ES Tarybai knyga bus išversta į šešias užsienio kalbas ir išplatinta diplomatams ir švietimo centram visoje Europoje. Lietuvos diplomatams pradėta ruošti specialų jautriausių istorinių klausimų žinyną, padėsianti deramai ginti istorinį teisingumą ir Lietuvos įvaizdį pasaulyje. Pradėta sisteminai stebeti ir, reikalui esant, užkardytu išorinę propagandą istorijos tematika.

Programoje taip pat mini-

ma, kad iš Švedijos, Italijos, Francūzijos, Vatikano, Kanados, JAV ir kitų šalių sugrąžinti Lietuvos visuomenei egzilyje veikusių Lietuvos atstovų ir atstovybių archyvai, reliktai, kultūrinis paveldas (I.Šeiniaus, J.Baltrušaičio, Lozoraičių šeimos, J.Žmuidzino, dailininkų Vytauto Kasiulio, Arbit Blato ir kitų daikai bei darbai).

ES įsteigta Europos atminties ir sąžinės platforma. Nuosekliai siekta bendro partnerių požiūrio į praeities totalitarinius nusikaltimus. Gerą rezultatą liudija šia tema sutampančios Lietuvos ir Vokietijos pozicijos bendruose užsienio reikalų ministrių pareiškimuose.

Dialoge su Rusija nuosekliai buvo kelti bendro praeities įvertinimo, padarytų nusikaltimų (tokių kaip Sausio 13-osios byla) atskleidimo bei okupacijos žalos atlyginimo klausimai. Aktyvesniams SSRS okupacijos žalos klausimui sprendimui sukurta nuolatinė ekspertų komisija.

Ateities planuose skyrellyje „Rusija: abipusė pagarba – abipusė nauda“ teigiamai, kad „reikia tėsti praktinį dialogą Kaliningrado plėtros, tranzito, aplinkosaugos, mokslo srityje, o siekiant bendro požiūrio į praeitį – realizuoti sutartą dvišalio Pasitikėjimo forumo idėją bei sistemingai, atvirai ir argumentuotai kelti okupacijos žalos klausimą“.

Viena išsamesnių ir tikrai vertų programos dalių – „Krašto saugumas“. Be kita ko čia yra specialus skyrius, skirtas istorinei atminčiai ir pilietiniams patriotiniams ugdymui.

„2008–2012 metais, tuo pačiu ir KAM iniciatyva, buvo puoselėjama istorinė Lietuvos laisvės gynėjų atmintis – įvairiomis progomis jie pagerbiami ar materialiai padedama įamžinti partizanų kovas menančias įsimintinas datas ir lankytinės vietas. Svarbiausias laimėjimas šioje srityje yra Lietuvos Respublikos Seimo 2009 metų kovo 12 dieną priimta deklaracija, kuria partizanų vadą generolas Jonas Žemaitis pripažintas Lietuvos Prezidentu. Taip pat su KAM pagalba ir iniciatyva Mėnaičiuose, Radviliškio rajone, atidarytas memorialas, įamžinantis partizanų įkurto Lietuvos laisvės kovos sajūdžio 1949 metų vasario 16-osios Nepriklausomybės Deklaracijos paskelbimą.

(keliamas į 3 psl.)

Svarbiausia – darbų tēstinumas

(atkelta iš 2 psl.)

Be to, Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgose buvo įsteigtais Juozo Lukšos mokyto centro, savo veiklą pradėjės 2010 metų gruodį, taip išprasminant garsaus Lietuvos partizano Juozo Lukšos-Daumanto atminimą, – rašoma programoje.

Čia taip pat teigama, kad ugdant jaunimo pilietines nuostatas, buvo dirbama trimis kryptimis: Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS) veiklos plėtra, darbas su mokyklomis ir bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis – jaunimo ir tomis, kuriuos savo veikla prisideda prie šalies gynybinių pajėgumų stiprinimo.

Šiuo metu yra suformuoti 9 Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS) koviniai būriai, kuriuose yra 225 aktyvaus rezervo karių, priskirti KASP rinktinėms. 2011 metų duomenimis, LŠS yra 5131 jaunuju šaulių. Tradiciškai LŠS organizuoja vaikų vasaros stovyklas, tačiau dabar jis yra orientuotas daugiau į pilietinį, patriotinį vaikų ir jaunimo ugdymą. Atitinkamai 2009 ir 2011 metais KAM pasiraše bendradarbiavimo sutartis su Lietuvos skautija ir Ateitininkų federacija, kurių pasižymi Lietuvos jaunimo patriotinio ir krikščioniškojo ugdymo patirtimi. 2012 metais pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Lietuvos krepšinio federacija, skleidžiant bendras Lietuvos kariuomenės ir Lietuvos krepšinio federacijos vertėbes – atsakomybę už savo šalį, patriotiškumą, fizinių aktyvumą. Per 2011–2012 metus perskaita per 40 paskaitų apie Lietuvos gynybą ir saugumo aplinką mokyklose bei universitetuose. Įvardinant kitus svarbius krašto saugumo atėties uždavinius teigama, kad „Istorinės atminties ir Lietuvos partizanų kovų už laisvę jamžinimą ir toliau išlaikyti prioritetinė kryptimi, siekiant sustiprinti ateinančių kartų ryžtą kovoti už tévynę. Atstatyti Sajū sodybą Balandiškėse, Radviliškio rajone, kur vietas partizanai rengė 1949 metų vasario 16-os dienos Nepriklausomybės Deklaraciją.“

Geri ketinimai saugumo srityje

Gerū ketinimų, svarbių buvusiems politiniams kaliniam ir tremtiniam, yra ir valstybės saugumo skyriuje.

Parengė Ingrida
VEGELYTĖ

Čia teigama, kad nors TS-LKD frakcijos narių parengtas naujas Liustracijos įstatymas kol kas nebuvu priimtas, tačiau baigtos peržiūrėti pastutinės Liustracijos komisijos bylos, priimti įstatymų pakitimai, kuriais Lietuvos gyventojų genocido ir rezistenčijos tyrimo centrui iš VSD perduota visi Liustracijos komisijos archyvai ir pradėtas KGB dokumentų viešinimas. Įvykdyti pažadai paviešinti KGB rezervo ir kadrinių karininkų sąrašus. Per metus viešinamus KGB dokumentus peržiūrėjo 125 tūkstančiai žmonių. Ateityje planuoja viesinimo darbus testi ir plėsti paviešintų dokumentų skliaudą, remiant tam skirtų specializuotų leidinių leidybą.

Dėmesys vertėbiniam ugdymui

Švietimo skyriuje teigama esą jau sukurtos galimybės daugiau dėmesio mokymo procese skirti vertėbiniam ugdymui. Tuo tikslu ne tik parengta ir patvirtinta Lietuvė kalbos ugdymo strategija, kurioje nubrėžtos ilgalaikės lietuvių kalbos ugdymo politikos nuostatos, lituanistinio švietimo tobulinimo kryptys. Lituanistinių dalykų turinys orientuojamas į tautinės savigarbos ir savivertės ugdymą, tautinio sąmoningumo ir tapatybės puoselėjimą, įtvirtinama nuostata kalbą ugdyti kaip asmens mąstymo, tapatybės formavimosi ir raiškos būdą, siekiant tautinės savimonės gilumo ir veiksmingumo, o literatūrinis ugdymas turi padėti formuoti laisvo ir civilizuoto žmogaus mentalitetą, jos santykis su nacionaline kultūra bei suteikti Lietuvos ir Europos kultūros pamatus.

Sukurtos prielaidos Laisvės kovų istorijos dėstymą (ne mažiau 18 pamokų) integravoti į istorijos ir pilietiškumo pagrindų pamokas. Laisvės kovos pasirinktos kaip istorinis pasakojimas, su kuriuo moksleivis gali tapatintis, kiekviename Laisvės kovų istorijos epizode atpažinti tuos vertėbinius apsisprendimus, kurie svarbūs ir dabarties pilietinių bei patriotinių dorybių ugdymui. Šių kovų istorija turi būti ne abstraktus mokslas apie patriotiškumą ir pilietiškumą, bet pasakojimas, kurį perimdamas moksleivis suprantą giluminius savo ir savo tautos tapatybės bruožus.

Parengė Ingrida
VEGELYTĖ

Įdomioji rinkimų statistika

Artejant rinkimams, žiniasklaida viešina vis daugiau margų faktų apie kandidatuojančiuosius į 2012–2016 metų Seimą. Štai praėjusių savaitę pranešta, kad 48 kandidatų plakatuose bus nurodyta, jog jie buvo teisti, o dviejų – kad bendradarbiavo su KGB. Su įrašu „Ne pagal Lietuvos Respublikos užduotis yra sąmoningai bendradarbiavęs su kitos valstybės specialiosios tarnybos“ į Seimą eina „Drąsos kelio“ partijos keliai kandidatai Vytautas Daujotis ir Česlovas Stonys. Šią savaitę pasirodė kita pikantiška naujiena – į Seimą mėgina patekti 150 milijonierių.

„Lietuvos žinios“ skelbia, kad daugiausia (po 19 milionierių) susibūrė po Darbo partijos, socialdemokratų ir Artūro Zuoko „Sąjungos TAIP“ vėliavomis. Tęsiant įdomiąją statistiką galima patekti ir štai tokius skaičius: TS-LKD sąraše į Seimą kandidatuoją 15 Politinių kalinių ir tremtinų frakcijos narių. Net 13 iš jų yra Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos nariai. Tarp jų yra jau didelį politinį įdirbį turintys Seimo nariai – buvę tremtiniai: Vincē Vaidevutė Margevičienė, Arimantas Dumčius, Vida Marija Cigrievienė bei Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskiene.

Be jų šiame sąraše yra nuolatiniai LPKTS veikliai

nusipelnę Petras Musteikis ir Raimondas Pankevičius. Vien tik gerų žodžių nusipelno ir dabartinio Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas bei kandidatas A. Anušauskas, buvusiems tremtiniamis ir politiniam kaliniams žinomas kaip mokslininkas, bespecializuojantis sovietmečio represijų ir represinių struktūrų klausimais. Buvę tremtiniai, LPKTS nariai, kandidatuojantys Seimo rinkimuose: Vincē Vaidevutė Margevičienė – Politinių kalinių ir tremtinų frakcijos pirmininkė nuo 2007 metų.

Gimė Sibire, Irkutsko srityje, tremtininių šeimoje. Ten užaugo, baigė Čeremchovo pradinę mokyklą. 1960 metais su motina iš Sibiro grįžo į Lietuvą; Arimantas Dumčius, gimus Kauno savivaldybės ugniagesių viršininko (brandmajoro) šeimoje, nuo kūdikystės augo tremtyje Altajaus krašte. 1947 metais su motina slapta grįžo į Lietuvą; Vida Marija Cigrievienė gimė Alytuje, pedagogų Albinos ir Juozo Šapokų šeimoje. Pradžios mokyklą baigė tremtyje, Barnaule; Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskiene gimus Lietuvos partizanu vado, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio vyriausiojo Gynybos pagėjų vado, generolo Adolfo Ramanausko-Vanago ir partizanės Birutės Mažeikaitė-Ramanauskienės šeimoje; Petras Musteikis 1948-aisiais su tėvais ištremtas į Rytų Sibirą, Irkutsko srity. Studijas baigė Tomske, 1961 metais grįžo į Lietuvą; Raimondas Pankevičius gimė Buriatijos Mongolijoje, Zaigrajevsko rajone, tremtinų šeimoje. 1958 m. grįžo į Lietuvą; Vilhelm Haase gimė Altato kaine, Nazarovo rajone, Krasnojarsko krašte, tremtinų šeimoje; Jonas Cimbolaitis gimė tremtyje – Tiumenėje, Rusijoje. Kiti kandidatai vienaip ar kitaip susiję su tremtimi, yra aktyvūs LPKTS nariai.

Parengė Ingrida
VEGELYTĖ

Niujorke paminėta Baltų vienybės diena

Junginių Tautų Generalinės Asamblejos debatuose Niujorke dalyvaujantys Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir Latvijos Prezidentas Andris Bērziņis rugsėjo 24 dieną kartu paminėjo Baltų vienybės dieną ir aptarė dvišalio bendradarbiavimo klausimus bei svarbiausius projektus.

„Lietuviai ir latviai – vienintelės išlikusios baltų tautos, todėl mūsų pareiga išsaugoti baltišką tapatybę, kalbas ir kultūrą. Turime kartu ginti savo interesus. Tryliktame amžiuje suvienijome jėgas Saulės mūšyje, dabar turime drauge kovoti dėl energetinio savarankiškumo ir savo žmonių gerovės“, – sakė valstybės vadovė.

Prezidentė pabrėžė, jog daugelyje sričių Lietuvos ir Latvijos prioritetai sutampa, ypač dėl energetinio saugumo. Tik dirbant kartu abiem šalims svarbūs projektais, tokie kaip Visagino AE, elekt-

ros ir dujų jungtys su Šiaurės Europa ir Lenkija, gali būti išgyvendinti žymiai greičiau ir geriau.

Abiejų valstybių interesas – sukurti regioninę dujų rinką, užsistikrinti dujų tiekimo alternatyvas ir mažesnes kainas. Lietuva stato suskystintų dujų terminalą (SGD), kuriuo naudotis galės ir Latvija – sustiprinus dujotiekį tarp Klaipėdos ir Kuršėnų Lietuva galės transportuoti dujas kaimynams. O Latvijoje esanti Inčukalnio dujų saugykla gali tapti regioniniu dujų banku.

Energetinio saugumo ir energetinės priklausomybės klausimus šalies vadovė taip pat kels JT Generalinės Asamblejos debatuose.

Lietuva ir Latvija laikosi vieningos pozicijos ir derybose dėl naujosios ES finansinės perspektyvos. Abi valstybės siekia teisingesnio žemės ūkio išmokų skirstymo senųjų ir naujuujų ES narių ūkininkų.

kams ir diskriminaciinių struktūrinės paramos aprūpimų panaikinimo.

Lietuva ir Latvija, pasak Prezidentės, savo vienybę ne kartą įrodė ne tik Baltijos jūros regione, bet ir ES bei NATO. Bendromis pastangomis pasiekti Baltijos valstybės svarbūs sprendimai saugumo klausimais: patvirtinti Baltijos šalių gynybos planai, užtikrintos kolektyvinės gynybos garantijos bei neribotam laikui pratęsta oro policijos misija. Abi Baltijos šalys laikosi vieningos pozicijos ir dėl fiskalinės drausmės sutarties.

Asmeniškai rūpintis baltų kultūros puoselėjimu ir tapatybės išsaugojimu bei plačiau minėti Baltų vienybės dienas Lietuvos ir Latvijos vadovai sutarė dar vasarą. Pasak šalies vadovės, kurdamis naują Baltų vienybės dienos minėjimo tradiciją stipriname lietuvių ir latvių tautų ryšį.

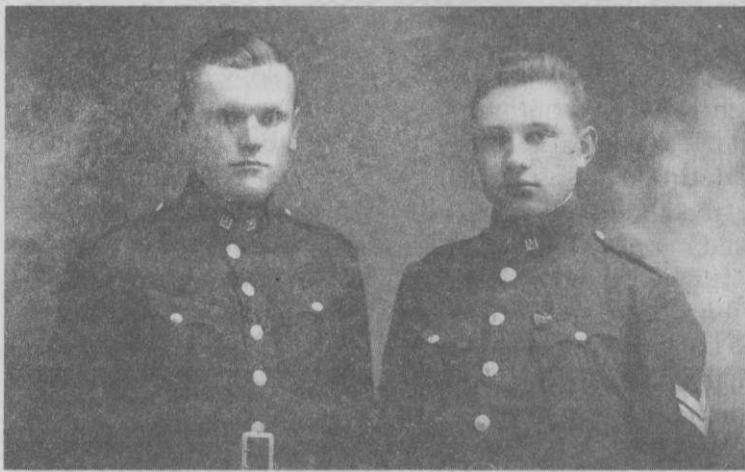
„Tremtinio“ inf.

Seimos istorijos pėdsakais

Rugpjūčio mėnesį sukako 67 metai, kai žiaurus okupantas į Komiją, Molotovo sritį, ištremė Alfonso Augulio šeimą.

Tai buvo 1945 metai, Rusijoje tyrojo badas. Mano tėvelis tuo metu partizanavo. Mus, keturiu asmenų šeimą: senelę Oną Soblinskaitę, mamą Kazimierą Augulienę, gimusi 1903 metais, brolių Napolį Augulį, gimusį 1932 metais, ir mane, Alfonsą Vytautą Augulį, gimusį 1939 metais, išvežė iš namų. Išlaipino Mendelejevo stotyje ir 200 kilometrų gabeno į šiaurę – Komiją.

Alfonsas Augulis (dešinėje) – Lietuvos kariuomenės karys

Tuo metu ten jau buvo sniego. Apgyvendino tremtinius keturiuose dideliuose, gal po 20 kambarių, barakuose, po tris keturias šeimas. Per vidurį buvo metalinė krosnis. Gyvenimo sąlygos buvo sunkios – badas, šaltis, priverstinis darbas. Mūsų

mokės rusų kalbos. Brolis, sulaukęs šešiolikos metų, slapta pasitraukė į Lietuvą.

Tuo metu tėvelis, nuteistas 10 metų katorgos darbų, jau buvo lageryje. Iš lagerio tėvelį išleido 1954 metais, kai éjau į 7 klasę.

(keliamas į 7 psl.)

(atkelta iš 1 psl.)

Visi žuvusieji buvo užkasti Nevarėnų žvyruobėje. Genė Strimaitytė-Laima paimta į nelaisvę. Iš apsupties prasiveržė Vytautas Visminas-Ažuolas, Aleksas Gimbutas-Vaidutis, Adomas Lukošius-Lendrūnas ir penkiai šūviai sužeistas Stasys Kvečas-Švyturys.

Prasidėjus Atgimimui, Telšių laisvės lygos, šaulių ir vietas Sajūdžio iniciatyva, vadovaujant K.Šalkauskiui, partizanų palaikai buvo iškasti iš žvyruobės.

Tuometinis Nevarėnų klebonas Antanas Beniušis pašiūlė, o vyskupas Antanas Vaičius pritarė, kad partizanų palaikai būtų palaidoti bažnyčios šventoriuje. 1989 metų lapkričio 5 dieną buvo surengta iškilminga perlaidojimo ceremonija, nors tuometinė valdžia tam priešinosi ir trukdė. Ant kapo kryžiaus užrašyta: „Čia palaidoti 9 žuvę partizanai 1951 m.“ Kryžių padirbdino Stasys Puplauskas.

Remdamasis Mažeikių muziejaus darbuotojo Algimanto Muturo ir šaulio Al-

Partizanų atminimą pagerbe įvairių patriotinių organizacijų nariai

fonso Degučio surinkta medžiaga, Politinių kalinių sąjungos Mažeikių skyrius inicijavo Atminimo ženklo statybą. Šis paminklas buvo pastatytas ir iškilmingai pašventintas 2007 metais Balėnų miške, netoli kautynių vietas, prie kelio Tirkšliai-Mažeikiai.

Laikui bėgant, kryžius ant

1960 metais – į Lietuvą

I eilinj „Garbės reidą“

Šių metų alvyų ir jazminų svaigią gegužę Lentvario buvusių tremtinių Bronės ir Alfonso Daudės kieme tokio paties 1948 metų žavaus pavasario godojo liūdna nuotaika. Bronės atmintyje – Sibiro vaizdai, laisvės netektis.

Taigi 1948 metų gegužės 22-osios rytas. Antai tuo metinės Trakų apskrities (dabar – Varėnos rajono) Burbonių kaimas, iš kurio kilę abu minėti dzūkai. Štai tėvelių susirūpinę veidai po sovietų valdžios turto surašymo, vėliau – kieme sovietų ginkluoti kareiviai, vykdantys Kremliaus „išvaduotojų“ „nacionalios buožių klasės likvidavimo akciją“. Jaunutę Bronę kartu su tėveliais, broliu ir seserimi sukrovė į vežimą, vėliau – sunkvežimį, pateisinantį savo pavadinimą, ir su ginkluota apsauga nubogino į Rūdiškių geležinkelio stotį, sugrūdo į gyvulinį vagoną ir ilgai vežė į Krasnojarsko krašto Partizansko rajono Kojos gyvenvietę. Bronės tėtis Jonas, mama Zosė, sesuo Monika, brolis Vladas ir visi Kuodzevičiai – jau nebe Lietuvos piliečiai, o tolumojo Sibiro tremtiniai be leidiomo grįžti į gimtąjį Burbonių kaimą...

Atminties tyrimai

Garbi rugsėjo 23 dienos jubiliatė, LPKTS Lentvario filialo iždininkė ir siela Bronė Daudienė prisiminė ir pasakojo: „Prasidėjo toji ilga kelionė. Važiavome per Lentvarį. Brolis Vladas ir sesuo Monika per vagono langelį mėtė atsisveikinimo laškelius. Naujojoje Vilnioje svetimšliai šeimų nedraskė, regis, tuometraudonieji vilkai buvo sotūs. Tyrojo tvankuma, trūko maisto ir vandens. Susitikę su likimu tėsėme Gegužinės pamaldas. Paskutinė kelionės stotis buvo Krasnojarsko krašte, Kamorčiage ant didelio kalno. Lijo. Kaip Lietuvoje. Permirkо visi drabužiai. Tik po kelių dienų susikrovėme daiktus į mašiną ir buvome nuvežti į mišką, prie siauroro geležinkelio ruožo. Čia radome maisto – miško česnakų – „čeremšos“ lapų. Mūsų tykojo badas, ligos ir mirtis.

Bėgo metai. Kaime gyveno per šimtą lietuvių. Sesuo ir brolis sukūrė šeimas su to paties likimo lietuviųčiais. Baimiau vidurinę mokyklą ir išėjau į sunkų miško darbą, nes silpnėjo tėvų sveikata. Po Stalinino mirties lyg ir „atšilo“. Tremtiniai rašė prašymus dėl teisių atgavimo – visi troškome laisvės. Mama labai ilgėjosi Lietuvos, bet jos nepamatė, nes 1959 metais ją priglauđė šalta abejinga Sibiro žemė. Tai mano amžinas skausmas.

Su tėveliu 1960 metais grįžome į Lietuvą. Niekas mūsų nelaukė, bet laimė nusiypsojo Lentvaryje. Taip ir negavės registracijos dokumentų, tėvelis 1965 metais išėjo į Amžinybę. Ištekėjau. Su vyru Alfonсу užauginome dukterį Audronę ir du sūnus: Alfredą ir Algirdą, sulaukėme vakiacių ir provaikaičio. Taigi Burbonių kaimo Kuodzevičių ir Daudės gyvybės medis tapo šakotas bei tikintis Dievu ir Tėvyne.“

Kelionė su gedulo stotelėmis

Tėdien Alfonso Daudės plieninis keturratis „žirgiokas“ mus nuskraidino į Onuškį, kur supilti simboliniai Lietuvos partizanų kapai ir stūksos didžiulis akmuo su iškaltais šių apylinkių didvyriųvardais. Nuvykome ir į Burbonių kaimą, kur plyname lauke švilpavo laisvas Dzūkijos vėjas. Ieškojome Burbonių piliaukalnio, apsupto miškų tankmės. Bronė Daudienė susimastė ir dekojo likimui, patikėjusiam dzūkės tvirtumui, ištasisiui jos šeimai padarytas skriaudas ir sukūrusiam laimingą gyvenimą kitoje Lietuvos vietoje.

Išdidi mama ir močiutė, verta daug atvirų ir teisingų žodžių, tad nuoširdžiai linkiu geriausios sveikatos, o paliukonims – amžinos Lietuvos.

Jonas POČEPAVIČIUS

ir kupiną pavoju partizanų gyvenimą drėgnuose bunkeriuose. Jis dekojo visiems žmonėms, kurie statydami paminklus saugo žuvusiuju už laisvę atminimą. Jaunieji Alsėdžių šauliai žuvusiuosius pagerbė šautuvų salvėmis. Dylikla jaunuju Telšių šaulių prie partizanų kapo priėmė priesaiką.

Paminklo ir šventės organizatorė LPKTB Telšių skyriaus pirmininkė Adolfina Striaukienė dekojo LGGRTC direktorei Teresei Burauskaitei, antkapio autorui skulptoriui Jonui Jagėlai, Nevarėnų seniūnei Vilmai Šakienei, pasižadėjusiai prižiūrėti kapą, šilališkėms Teresei Ūksienei ir Loreta Kalnikaitei, Telšių, Mažeikių, Klaipėdos, Plungės bei Šilalės šauliams, buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniam.

Renginį vedė Nevarėnų kultūros centro direktorius Albinas Šmukšta ir Telšių 5-os kuopos šaulių vadė Arūnas Juška.

Albertas RUGINIS
Adolfinos Striaukienės nuotrauka

Nevarėnų bažnyčios šventoriuje atstatytas paminklas partizanams

Partizanų atminimą pagerbe įvairių patriotinių organizacijų nariai

partizanų kapo sunyko. LPKTB Telšių skyriaus pirmininkė Adolfinos Striaukienės, Zenono Jaškos ir Alberto Gargaso iniciatyva rugpjūčio 16 dieną buvo pašventintas atstatytas partizanų kapo paminklas.

Iškilmės prasidėjo šv. Mišiomis Nevarėnų Nukryžiuotojo Jėzaus bažnyčioje. Jas už

partiminkas Albertas Ruginis pasakojo apie Balėnų miško kautynes, likusių gyvų partizanų likimus. Paskutinysis Balėnų kautynių dalyvis Vytautas Visminas-Ažuolas iki šiol gyveno Ventos miestelyje, mirė tik šiemet rugpjūtį.

LLKS atkurtos Žemaičių apygardos vadė Steponas Grybauskas prisiminė sunkų

Tėsinys.
Pradžia Nr. 35 (1009)

Partizanai mūsų apylinkėje slapstėsi tik pavieniai. Daug jų buvo susektų ir suaiškintų, dar daugiau – suimti ir nuteistų. Didžiuolė žalą išsilaisvinimo judėjimui padarė Lietuvos partizanų gretas inkorporuotas Vilniaus universiteto dėstytojas, MGB agentas, išdavikas Juozas Markulis-Erelis, veikęs aukščiausiuose Lietuvos partizanų vadovybės sluoksniuose. Partizanai buvo viliojami į pinkles, šantažuojami, jiems buvo išduodami pasai legalizacijai, kad po kurio laiko būtų suimti ir nuteisti. Vienas jų – iš mūsų krašto kilęs Pranas Petkevičius-Dramblis, bataliono vadas, suimtas 1947 metais, vėliau suimti ir lageriuose kailejo Vaclovas Krilavičius-Vytenis, jo brolis Bronius-Liepa, 1948 metais žuvęs Adolfas Kinderevičius-Jurginas, 1948 metais suimtas Pranas Žičius-Vėjas.

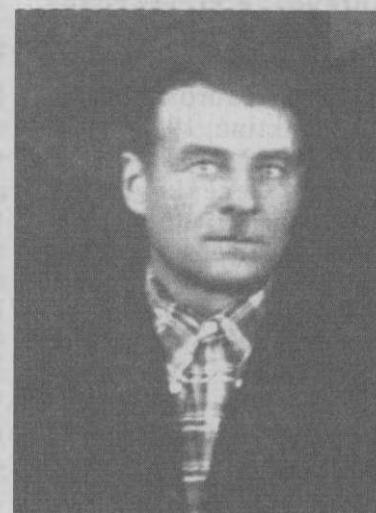
Taigi neturėjau kur dingti.

Atvažiavo pusbrolis Bernardas Jankūnas iš Pustakėlio kaimo. Sutarėme, kad važiuosiu pas jį pasisvečiuoti, sakė, pasjuos ramu. Nuvažiavę į kaimą susipažinau su dviem merginomis, kurių tėviškės buvo kaimynystėje. Jos gyveno Vilniuje. Viena iš jų ir gijau gyveno nelegaliai. Merginos pažadėjo supažindinti su jų apylinkėse partizanaujančiu Vytautu Janavičiumi-Sernu, kilusiu iš Žiežmarių valsčiaus. Aš tada turėjau Vytenio slapyvardį. Sutarėme susitikimo vietą ir laiką.

Kartą nuvykau į Vilnių. Pas merginas radau tris vyrus, kurie prisistatė partizanais. Tarp jų buvo ir Vytautas. Jis tada turėjo padirbtus dokumentus Limontėno pavarde. Sutarėme, kad kartu veiksime mūsų apylinkėse. Taip prasi-

dėjo mano naujas partizaninio gyvenimo etapas. Gyvenome Žaslių, Žiežmarių, Kaišiadorių valsčių miškuose. Vytautas turėjo pistoletą TT, vėliau gavome naganą, tad ginklais pasidalijome: man atiteko TT, o pats pasiliko naganą.

Praslinko vasara, atėjo ru-

Žaslių krašto 1-o partizanų bataliono vadas Pranas Petkevičius-Dramblis

duo ir 1948–1949 metų žieima. Vasarą nebuvu didelio vargo, bet atėjus žiemai buvo sunkiai, nes neturėjome kur prisiglausti. Eidavome pas pažištamus, praleisdavome dieną kita, jeigu nebūdavo apylinkėje stribų ar kareivų. Jei sužinodavome, kad stribai kur nors netoliiese važinėja, tai eidavome į mišką ir ten slapstydamės. Maitinomės tuo, ką duodavo žmonės. Gaudavome lašinių, kumpio ir dar kitokių produktų. Laimė, žiema tais metais nebuvu labai šalta.

Artėjo 1949 metų pavasaris, o man – jau 21 metai. Tankiai nuvažiuodavome į Vilnių, ten apsistodavome pas tas pažištamas rycininkės arba pas mano seseris.

1949 metų liepą nuėjome

į mano tėviškę, ten praleidome kelias dienas, paskiau patraukėme Vyto tėviškės link ir norėjome pasiekti Vilnių. Žinoma, éjome naktimis. Atejė į Vytauto tėviškę pernakovojome, o ryte nusigavome iki autostrados ir su pakeliuvine mašina išvažiavome į Vilnių. Nuėjome pas mano seseris, gyvenusias Dzūkų gatvėje. Jų tada namuose nebuvu, tad palikome ginklus namie ir išėjome į miestą, nes Vytautas turėjo su kažkuo susitikti. Atejė į patį Vilniaus centrą išsiskyrėme prie Žaliojo tilto. Vytautas nuėjo į pasimatymą, aš pasilikau ir netrukus pėdinau atgal į Dzūkų gatvę. Praeidamas pro aikštę pamačiau ant suolelio sėdintį Kaišiadorių gimnazijos „komsorgą“, tačiau negalvojau, kad jis galėjo mane pastebeti, mat atstumas buvo nemažas. Pašpartinai žingsnius, perėjau Lenino (dabar – Gedimino) prospektą ir paėjės apie 30 metrų išgirdau balsus, šaukiančius mane. Atsigréžęs pamačiau du milicininkus su paruoštais pistoletais. Dingti nebuvu kur, tad sustojau. Pareigūnai priėjo prie manęs, užlaužė rankas ir nuvedė į netoli esančią milicijos būstinę. Čia mane pridavė budinčiam milicininkui. Budintysis kažkam paskambino ir toliau tvarkė savo popierius.

Aš stebėjau jį ir kai pamačiau, kad jis užsiėmęs, staiga peršokau užtvarą ir išbėgau į gatvę. Gatvėje priešais būstinę buvo didelis pastatas, kurio abiejose pusėse éjo senamiesčio gatvelės. Aš, perbėgęs gatvę kairiaja puse, bégau žemyn. Prabéges pastatai, pamačiau gatvelę ir pasukau į dešinę. Čia mane pastebėjo du milicininkai: vienas bėgo

paskui mane, kitas – iš kito namo šono, ir netrukus atsidūrė netoli manęs. Staiga išgirdau šūvį ir pajutau, kad kulką lietė mane. Pakėliau ranką, žiūriu, kad visa kruvina. Pagalvojės, kad nepaspruksiu, sustojau ir pasidaviau.

Mane vėl nuvedė į tą patį milicijos poskyrį, ten prabuvau, kol atvažiavo saugumo mašina. Nuvežė į Antakalnio gatvėje esantį pastatą ir uždare į rūsi, ten prabuvau apie portą valandą. Po to išvežė į KGB poskyrį prie Katedros aikštės. Visur buvau apklausinėjamas.

Vakare nuvežė į saugumorūmus. Čia praleidau apie šešis mėnesius. Buvau žauriai tardomas. Iš vakaro po signalo „otboj“ tuoju prisistatydavo prižiūrėtojai ir išvesdavo į tardymą, kur išlaikydavo iki ryto. Kelis mėnesius sekino be miego ir jokio poilsio. Žinoma, neskaičiavau, kiek kartu mušė. Rudeniop jau buvau visiškai išsekės, bet dar turėjau sąmonės ir nieko nepasakoju apie man brangius žmones, kad jų nešuimtu. Niekam nelinkēčiau tokį išbandymą, kurios teko patirti.

Per tą laikotarpį „sukurpė“ bylą, kokia norėjo. Lapkritį bylą užbaigė ir išsiuntė į Maskvą – „osoboje soveščiavime“. Iš ten greitai atėjo nuosprendis – 25 metus kalėti ir 5 metus praleisti tremtyje.

Gruodžio pradžioje išsaugumo išvežė į Lukšių kalėjimą laukti etapo į GULAGO lagerius. Ten prabuvau apie mėnesį, ir gruodžio pabaigoje ar sausio pradžioje surinkę etapą nuvežė į Vilniaus geležinkelio stotį, kur stovėjo specialus traukinys. Išvežė mus į Šiaurę. Leningrade sugrūdo

į persiuntimo kalėjimą ir ten išbuvo apie mėnesį. Kartu buvo daug latvių, estų, ukrainiečių. Ypač sugyvenome su estų studentais politiniais kaliniiais.

Tačiau kartu ten laukė ir daug kriminalinių nusikaltelių, vagių, bandžiusių mus sukiršinti. Vieną dieną atvedė keletą jų ir įleido į kamerą. Kriminaliniai galvojo, kad čia pasipelny, bet nieko nepešė, tik gavo „i kaili“, prisaukė prižiūrėtojus ir išsinešdino iš mūsų kameros.

Taip slinko dienos. Ryte atskikelė nusiprausdavome, poto – malda, vėliau – pusryčiai. Po pusryčių išvesdavo pasivaikščioti į kažkokius gardus.

Kai surinko reikiama žmonių skaičių, išvežė į geležinkelio stotį, susodino į vagonus ir išvežė Šiaurės link. Jau neprišimenu, kokias vagonais mus vežė – ar gyvuliniai, ar keleiviniai, tiktais žinau, kad atvežė iki stoties, kur ir vėl išlapiino ir nuvarė į persiuntimo punktą. Čia tai jau buvo tikras sovietinis persiuntimo punktas kažkokiam mediniame pastate be apšildymo ir santechnikos įrengimų. Iš šios vietovės traukinys vėl pašuko Šiaurės link. Buvome sumaišyti su kriminaliniais kaliniais. Teko su jais kovoti ir neparodyti, kad jų bijai, nes atimtų viską, ką turi. Aš nieko neturėjau, gal tik truputį maisto. Gerai, kad važiavau vagone su lietuvių ukmergiškiais, jie mane ir sušelpė. Vežė mus Vorkutos link, „iškrovė“ iš vagonų Intos geležinkelio stotyje ir nuvarė pėsčiomis į Intos spec. lagerių 5-ą punktą, apgyvendino, davė žiemėką aprangą. Laukėme, kol išskirstys į kalėjimus.

(bus daugiau)

**Spaudai paruošė
Stanislovas
ABROMAVIČIUS**

(atkelta iš 1 psl.)

2007 metais, kaip idėjos autorius ir produseris, su grupė sukūrėme filmą „Nesulaužyti priesaikos“ apie nuostabų žmogų – zanavykų partizaną Juozą Armonaitį-Triupą. Dokumentinis filmas pavyko, jį kaip mokomąjį istorijos priemonę įsigijo Švietimo ministerija. Filmą pristatome daugelyje Lietuvos miestų, JAV ambasadoje, Lenkijoje, transliavo Lietuvos nacionalinė televizija. Malonu, kai skaitau komentarų, kad filmas giliai didaktinis – toks, tiesą sakant, ir buvo kūrimo tikslas.

2010 metais buvome pasiryžę sukurti dar vieną dokumentinį filmą apie 1949 metų Lietuvos partizanų sužavimą Minaičiuose. Buvau sutaręs su paskutiniuoju to

Kuriamas filmas apie Dzūkijos partizanų vadą Vaclovą Voverį-Zaibą

Geležinio vilko grupės vadas Vaclovas Voveris-Zaibas

suvažiavimo liudininku, spausdinusi Deklaraciją, Viktoru Šniuoliu-Vytyvčiu, gavau ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos

pritaram. Tuomet kreipiausi į Krašto apsaugos ministeriją dėl finansinės paramos, deja, patyriaus visišką fiasko: parengės projektą paramos negavau, o filmo herojus Viktoras Šniuolis išejo Amžinybėn. Taigi istorinių įvykių įamžinti nepavyko. Labai gaila...

2008 metais profesore Ona Voverienė padovanovojo savo knygą „Lietuvos laisvės kovos karžygys – Vaclovas Voveris-Zaibas“ ir palinkėjo sukurti filmą apie šį talentingą ir neapelnytai neįvertintą partizanų vadą. Tik prabéges ketve-

riems metams, ypač patyrus nusivylimą, kad nespėjau įamžinti istorijos liudytojo Viktoria Šniuolio, kilo mintis imtis filmo apie Vaclovą Voverį-Zaibą. Suprantama, neturint lėšų, negali pakviesi žinomų Lietuvos kino kūrėjų. Pasiūliau sūnui Andriui imtis šio darbo. Patikinau, kad būsiu filmo produiseriu ir vykdysiu organizacinį darbą. Parašėme scenarijų, pradėjome ši sunkų ir atsakingą kūrybinį darbą. Jau beveik įpusėjome, kai atėjo liūdna žinia – prieš savaitę Amžinybėn iškeliao Žaibo sesuo Vandutė. Ačiū Dievui, kad spėjome įamžinti jos pasakojimą.

Taigi, kaip žinote, kasdien netenkame istorijos liudininkų. Jeigu mes savo istorijos nejamžinsime, ją parašys Maskvos propagandistai, tik tai nebus objektyvi Lietuvos istorija, o budelio, lig šiol nepriapžiūstančio savo kaltės, interpretacija.

Esu gavęs Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos vadovybės pritarimą ir pažadą paremti dokumentinio filmo kūrimą, tačiau be jūsų, mielieji, paramos numatyto darbone neveiksite. Taigi kreipiūs į visus, kuriems brangus Lietuvos partizanų atminimas ir įamžinimas, lėšomis paremti filmo kūrimą.

Rašykime laiku savo istoriją patys, nes ją „parašys“ kiti.

Jonas CIMBOLAITIS

Jū auka – tai mūsų laisvė

Kaune jau bemaž tris dešimtmečius gyvena ir dirba dzūkas nuo Nedzingės Adolfas Mikalauskas su šeima. Igięs geležinkelinių profesiją, visą gyvenimą atidavė geležinkeliams, ir dabar dar darbuojasi šiame bare. Šios profesijos išgūdžius gilio ir tėvynėje, ir toli nuo jos – Tolimuose Rytuose, Murmanske. Pasirinkta profesija patiko ir 1957 metais Adolfas Mikalauskas išstojo į Kauno geležinkelinių mokyklą. Mokėsi kelio meistro profesijos. Baigęs mokslus kvalifikuotas specialistas pradėjo dirbtį Varėnos geležinkelio stotyje brigadininku, vėliau – Kėdainių, Kauno geležinkelio stotyse. Pastarajame mieste pasiliuko gyventi ir dirbtį. Ilgus metus dainuoja geležinkelinių chore „Draugystė“ ir, kaip pats sako, geležinkelinių turi būti visada parengty, nes plieno arterijos pulsuoja ir dieną, ir naktį.

Gimės Dzūkijoje, tarp Perlojos ir Nedzingės, Dubaklonio kaime, Adolfas Mikalauskas prisimena kiekvieną tarp šilojų ir gojų praleistą valandą. Jis papasakojo keliis jaunystės metais išgyventus įvykius, i atmintį išsirėžusius giliausiai.

– Antrasis pasaulinis karas dar nebuvo prasidėjęs, tačiau žmonės jautė artėjančią nelaimę. 1941-ųjų vasarą tarp Merkinės ir Perlojos vietiniai gyventojai statė nedidelį aerouostą. Čia dirbo ir mano tėvas. Tada buvo šešios darbo dienos, ir kažkieno neapsižiūrėjimu, tą paskutinę darbo dieną – šeštadienį darbininkams neišmokėjo darbo užmokesčio. Sekmadienio rytą visi ten dirbę žmonės susirinko draugėn ir éjo atsiimti pažadetų pinigų. Kartu su suaugusiaisiai éjome ir mes, vaikai. Vienas iš paauglių Adolfas Stankevičius, kažkur rado

apkabą šovinių, užsikabino ant kaklo ir nužingsniavo į aerouostą statybvetę. Darbams čia vadovavo vokiečių kareivis. Pamatęs vaikę su šoviniais, išsakė kuo greičiau visus nuvesti į paupį. Ne juokais tada išsigandome... Juk galėjo sušaudyti... Tačiau vokietis išsakė tam drąsuoliui vi-

Broliai Kvietkauskai: pirmoje eilėje (iš kairės) partizanai Bolius ir Jonas (abu buvo ištremti), antroje eilėje – Petras, Bronius ir Juozas (du pastarieji – partizanai)

noje vietoje buvo didelė rizika. Vėliau ji perkėlė pas kaimynus Glėbius, ir šie slaugė tol, kol Bronius galėjo pats savimi pasirūpinti. Toks žmonių pasiaukojimas, rodos, pačias, bet labai reikšmingas patriotiškumas, gyvavo kiekvieno dzūko gryčioje, nes iš kiekvienų namų į partizanų gretas tais laikais iškeliau keli sūnūs ir dukters. Kova buvo nelygi, jėgos nepamatuojamai silpo ir 1948-ųjų gegužės 14 dieną abu broliai Kvietkauskai – Juozas ir Bronius, žuvo.

Adolfas prisiminė, kaip atrodė Mikalauskų namuose įrengtas bunkeris:

– Gyvenamajame name po didele dzūkiška krosnimi buvo įrengtas bunkeris. Ilgiau nei parą tame „kambaryste“ buvo neįmanoma ištverti – stigo oro, buvo labai anksta. Tačiau vyrai, jei reikėjo, ištverdavo ir po kelias paras. Tame bunkeryje slapsčiai kiti kaimo vyrai partizanai, tačiau mamos broliai – niekada.

Jie sakė nenorintys nemalonumų artimiesiems. Nors ir labai gudriai buvo slepiami partizanai, kaimo žmonės vis tiek užuosdavo: „Ne vieni, ne vieni Mikalauskai gyvena. Pas juos glaudžiasi partizanai!“ – kalbėdavo.

Kai žuvo broliai Kvietkauskai, tėvas bunkerį sunaikino. Panaikinęs pėdsakus, tikriausiai vylési, jog ir liūdnai prisiminimai atminti apleis. Mano tėvą už tai, kad glaudė kovotojus, kad buvo ryšininkas, nuteisė ir išvežė į Intą.

Pats Adolfas Mikalauskas partizanu nebuvo, tik tévo paprašytas dieną vaikštinėdavo kieme ir žvalgydavosi, ar neateina nekviesti svečiai – stribai. Nors nedalyvavo kautynėse, nesislapstė, bet partizanų kovą iki šiol vertina kaip didžiausią indėlį į Nepriklausomos Lietuvos atkūrimą.

Pokalbij užraše Aušra ŠUOPYTĖ

Informacija apie genocido bylą

Spalio 1d. (pirmadienį) 9 val. Kauno apygardos teisme (A. Mickevičiaus g. 18, Kaunas) vyks genocido baudžiamosios bylos tolesnis nagrinėjimas. Byloje kaltinimai pateiktii buvusiems KGB pareigūnams – seržantei Jadyvgai Kuprenienei ir operatyvinį paveidimą darbuotojui leitenantui Iljai Vorobjovui. Pagal Kauno miesto apylinkės prokuratūros kaltinamąjį aktą šie KGB darbuotojai 1956 m. spalio 12 d. dalyvavo Lietuvos partizanu

vado generolo Adolfo Ramanausko-Vanago ir partizanės, jo žmonos Birutės Mažeikaitės-Ramanauskienės suėmimo operacijoje, po kurios A. Ramanauskas buvo įkalintas KGB kalėjime Vilniuje. Ten ta pačią dieną žiauriai kankintas ir sužalotas, vėliau apgydytas ir dar metus brutaliai fiziškai ir psichologiskai kankintas. Galiausiai neteisėtos sovietų okupacijos valdžios – Aukščiausiojo teismo 1957 m. rugpjūtės 24–25 d. nuteistas mirties

bausme ir tų pačių metų lapkričio 29 d. nužudytas, t. y. fiziškai sunaikintas kaip atskiro politinės grupės – pasipriešinimo sovietų okupacijai narys.

Jo žmona partizanė Birutė Mažeikaitė-Ramanauskienė po barbariskų tardymų ir kankinimų buvo nuteista kaip atskiro politinės grupės – pasipriešinimo sovietų okupacijai narė. Politinės kalinės golgotas éjo tolimoje atšiaurioje Kemerovo srityje.

Teismo posėdis atviras.

Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia sarašą asmens, pretenduojančių

į Kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio teisini statusą

(*Tęsinys*)

Karolis Colaitis, g. 1917 m., (po mirties), partizanas, Zarasų aps. Imbrado valsč., Vytauto apyg. Lokio rinktinės A. Ivaškos būrys, 1944–1945 m.

Antanas Cereškevičius, g. 1919 m., (po mirties), partizanas, Sakių aps. Paežerėlių valsč., Tauro apyg. Žalgirio rinktinė, 1945-04-30–1945-05-12.

Bronė Cereškevičiūtė, g. 1926 m., (po mirties), partizanė, Šakių aps. Paežerėlių valsč., Girėno būrys, 1951–1952 m.

Juozas Lukšys, g. 1912 m., (po mirties), rėmėjas, Ukmurgės aps. Kunigiškių k., Girėno būrys, 1945–1947 m.

Petras Markevičius, g. 1896 m., (po mirties), tautininkas, Kėdainių aps. Krakių valsč., 1924–1941 m.

Ona Aldona Mitrauskienė, g. 1940 m., ryšininkė, Prienų aps. Birštono valsč., 1948–1954 m.

Kazys Mykolaitis, g. 1909 m., (po mirties), partizanas, Marijampolės aps. Sasnavos valsč., Tauro apyg., 1945–1947 m.

Juozas Mockevičius, g. 1920 m., (po mirties), partizanas, Šakių aps. Lukšių valsč., Tauro apyg. Žalgirio rinktinė, 1945–1948 m.

Stasys Muningas, g. 1922 m., partizanų ryšininkas, Šiaulių aps. Žagarės valsč., 1947–1949 m.

Albinas Seliokas, g. 1918 m., (po mirties), partizanas, Marijampolės aps. Sasnavos valsč., 1945–1947 m.

Aldona Simaitienė-Balčiūnaitė, g. 1936 m., pogrindinės organizacijos narė, Panevėžys, 1950–1954 m.

Juozas Stanaitis, g. 1912 m., (po mirties), partizanas, Marijampolės aps. Sasnavos valsč., 1945–1947 m.

Vytautas (Vytas) Stanaitis, g. 1928 m., (po mirties), partizanas, Marijampolės aps. Sasnavos valsč., 1950–1952 m.

Henrikas Varaneckas, g. 1921 m., (po mirties), pogrindinės organizacijos LLA narys, partizanas, Telšių aps. Žarėnų valsč., 1944–1946 m., 1947–1948 m.

Vladas Žibika, g. 1931 m., (po mirties), partizanas, Anykščių aps. Liepkalnio k., Algimanto apyg. K. Kregždės būrys, 1952–1953 m.

Ona Žukauskaitė, g. 1925 m., rėmėja, Alytaus aps. Alytaus valsč., 1945–1946 m.

(*Bus daugiau*)

Atsiliepimus apie šiuos pretendentus galite siuštis adresu: Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino pr. 40/1, LT-01110 Vilnius. Teirautis tel. (8 5) 231 4157.

Komisijos pastaba. Sąrašas skelbiamas remiantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbo reglamento 8 punktu.

Seimos istorijos pėdsakais

(atkelta iš 4 psl.)

Jis mirė tremtyje 1969 metais, nes neleido gyventi Lietuvoje. Palaidotas prie močiutės Permės srities Jusvos rajono Tukačiovo gyvenvietės kapinėse.

1970 metais baigiau Miško ir pramonės institutą. 1969 metais nelegaliai parveziau mama į Lietuvą, nes jai taip pat nebubo leista gyventi tėvynėje. Ji glaudėsi tai pas

vienus, tai pas kitus žmones. Aš į Lietuvą grįžau 1975 metais. Išidarbinau Panevėžio autokompresorių gamykloje konstruktoriaumi ir dirbau iki pensijos.

Prasidėjus Atgimimui įsitraukiau į buvusių politinių kalinių ir tremtinių veiklą – iki šiol esu LPKTS Panevėžio filialo narys. Brolis Napalis Augulis, pasitraukęs į Lietuvą, sugebėjo legalizuotis.

Skelbimas

Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejuς kviečia

Rugsėjo 28 d. (penktadienį) 15 val. Druskininkų „Atgimimo“ mokykloje (M.K. Čiurlionio g. 92) įvyks tradicinis, jau ketvirtas Dzūkijos partizanų dainų festivalis „Sušaudytos dainos“, kuriame be buvusių tremtinių choro ir moksleivių ansamblių iš visų Druskininkų savivaldybės mokyklų dalyvaus Vilniaus Pranciškaus Skorinos vidurinės, Alytaus muzikos mokyklos, Lietuvos tūkstantmečio gimnazijos (Šalčininkų r.), Motiejaus Gustaičio ir Veisėjų gimnazijų (Lazdijų r.), Liškiavos pagrindinės mokyklos (Varėnos r.) meniniai kolektyvai. I festivalį pirmą kartą atvyks Punsko Kovo 11-osios licėjaus mišrus choras „Pašešupys“ (Lenkija).

Spalio 6 d. (šeštadienį) įvyks minėjimas „Penkiolika metų gyvosios istorijos pėdsakais“, skirtas turistinio maršruto 15 metų sukaktiai paminėti. Renginys prasidės 10 val. šv. Mišiomis Ratnycios bažnyčioje ir tėsis Viršuodukio miške. Svečiai galės susipažinti su turtinga partizaninio karo infrastruktūra Viršuodukyje ir jo apylinkėse, pamatys Milžino būrio partizanų žūties, Laisvės kovotojų priesaikos priėmimo ir apdovanojimo inscenacijas. Žuvusių partizanų atminimą pagerbsime saliutu, prie paminklų uždegsmė žvakučių, padėsime gėlių. Meninėje programoje dalyvaus Vilniaus igulos karininkų ramovės etnografinis ansamblis „Vilnelė“, Druskininkų buvusių tremtinių choras, Druskininkų mokyklų meniniai kolektyvai. Desanto sodybos vietoje, kur 1946 metų balandžio 19 dieną partizanų pagerbimo saskrydžio metu buvo organizuoti iškilmingi partizanų pietūs, vaivinsimės kareiviška koše.

Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti.

1951 m. spalio 2–3 dienomis vykdant trėmimo akciją „Osenj“ („Ruduo“) iš Lietuvos į Krasnojarsko kraštą buvo ištremta apie 17 tūkstančių žmonių, tarp jų apie 5,3 tūkstančio vaikų. Tuometinis trėmimas daugiausia buvo nukreiptas prieš kolektyvizacijos bangą atlaikiusius ir savo individualių ūkių neatsisakiusius valstiečius bei „prieš kolūkius veikiančius buožes“. Ištremta, kaip ir anksčiau, be jokio teismo sprendimo. Dabar mes jau žinome, už ką. Už patriotiškumą ir taučių, už meilę Tėvynėi. Už norą gyventi geriau ir gražiau, nei tuo metu gyvenimą suprato vadinamas mūsų „didysis brolis“. Už pilietiškumą ir valstybinį mąstymą, už daug kitų dvasiinių kategorijų, kurių dabar taip dažnai pasigendame savo šiandieniniame gyvenime.

Šiai skaudžiai datai paminėti ir visiems Lietuvos tremtiniams atminti, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos Marijampolės filialas įrengė Tremties memorialą ir **spalio 5 d.** kviečia į jo atidengimą Marijampolėje.

12 val. Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo mažojoje bazilikoje bus aukojamos šv. Mišios už ištremtus ir negrižusius. **13.30 val.** Memorialo tremtiniams atminti atidengimas prie Marijampolės geležinkelio stoties.

Maloniai kviečiame dalyvauti. Dar kartą susitikime, pagerbkime tuos, kurie negrižo, ir pabendraukime su tais, kurie dar su mumis.

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

TremtinysLPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB „SEB“ bankas.

Redaktorė
Jolita Navickienė
Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė,
Rasa Dubaitė-Bumbulienė

Mūsų adresas: Laisvės al. 39,
LT-44309, Kaunas, tel. (8 37)

323 204, faksas (8 37) 323 214.

Indeksas 0117.

El. paštas:

tremtinys@zebra.lt

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos netekčių atspindžiai“ remia

Spausdino spaustuvė UAB

„Rinkos aikštė“, Josvainių g. 41,

Kėdainiai

Offsetinė spauda 2 sp. lankai.

SPAUDOS,

RADISO IR

TELEVIZIJOS

RÉMIMO

FONDAS

Radvilės Morkūnaitės

labdaros ir paramos

fondas

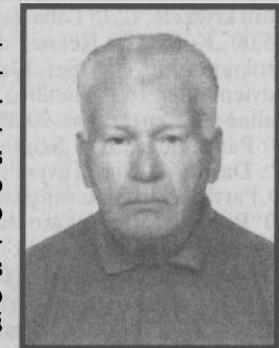
Kaina 1,75 Lt

Tiražas 2890. Užs. Nr.

ILSEKITES RAMYBEJE

Zenonas Lapinskas

1922–2012

Gimė Sutkūnų k., Šiaulių r., ūkininkų šeimoje. Prasidėjus antrajai sovietų okupacijai įsitraukė į pogrindinę veiklą, remė partizanus, buvo jų ryšininkas. 1947 m. areštuotas Priekulės miestelyje. Ištremtas į Archangelsko sritį, kalėjo lageryje Nr. 5. Dirbo miško kirtimo darbus. Po metų buvo perkeltas į Vorkutos lagerį Nr. 7, dirbo anglies kasyklose. Išleistas iš lagerio neturėjo teisės grįžti į Lietuvą. Kadangi prieš suėmimą buvo vedės, žmona atvyko pas vyra į Sibirą ir gyveno iki reabilitacijos. Į Lietuvą grįžo 1960 m., apsigyveno Kuršėnuose. Dirbo Daugėlių statybinių medžiagų kombinate. Buvo aktyvus, nuoširdus žmogus.

Palaidotas senosiose Kuršėnų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, giminės ir artimuosius.

LPKTS Kuršėnų filialas

Leonas Vainila

1926–2012

Gimė Varnalešu k., Širvintų r. 1941 m. kartu su dvieim seserimis ištremtas į Bolšaja Rečkos gyv. Trojickojės r. Altajaus kr. Tėvą, buvusį policininką, atskyré nuo šeimos ir išvežė į Rešotų lagerį, 1942 m. sušaudė Kanske. 1942 m. Leoną iš Altajaus kr. nutrėmė į Bykovą, Bulūno r., Jakutiją. 1948 m. persikėlė į Jakutską. Dirbo „Jakutstrojtrešt“ statybose darbininku, brigadininku. Sukūrė šeimą – vedė tremtinę Angelę Tamulevičiūtę. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Dirbo Ignalinos muzikos mokyklos mokytoju, šios mokyklos direktoriumi. Buvo LPKTS narys, LPKTS Ignalinos skyriaus tarybos pirmininko pavaduotojas. Užaugino tris dukteris.

Palaidotas Ignalinos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukteris, giminės ir artimuosius.

„Lapteviečių“ broliai

Bronė Mockutė-

Milieškienė

1936–2012

Gimė Dubikių k., Šiaulių aps., ūkininkų šeimoje, auginusioje penkias dukteris. Lankė kaimo mokyklą. 1948 m. būdama dvylakmetė kartu su dvieim seserimis ir mama buvo ištremta į Sibirą – Buriatijos Zaigrajevo r. Ten lankė mokyklą, nuo keturiolikos metų dirbo miško darbus. Į Lietuvą grįžo 1956 m. kartu su mama. Grįžusi ištekėjo, mokėsi ir dirbo Daugėlių statybinių medžiagų kombinato plytinėje. Kartu su vyru išivaikino ir užaugino dukterį ir sūnų.

Palaidota senosiose Kuršėnų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame vaikus, giminės ir artimuosius.

LPKTS Kuršėnų filialas

Julija Žukauskaitė

1933–2012

Gimė Tauragės r. Nemakščių k. Šeima buvo tikinti, patriotiškai nusiteikusi, remė partizanus, todėl buvo susekti, iškustyti NKVD ir ištremti į Sibiro platybes. Julijai buvo vos 10 metų. Į Lietuvą grįžo 1958 m. Su kūrė šeimą, susilaukė trijų sūnų ir dukters.

Palaidota Kauno r. Jonučių kapinėse.

LPKTS Garliavos filialas

Numerj remia:

Radvilės Morkūnaitės labdaros ir paramos fondas